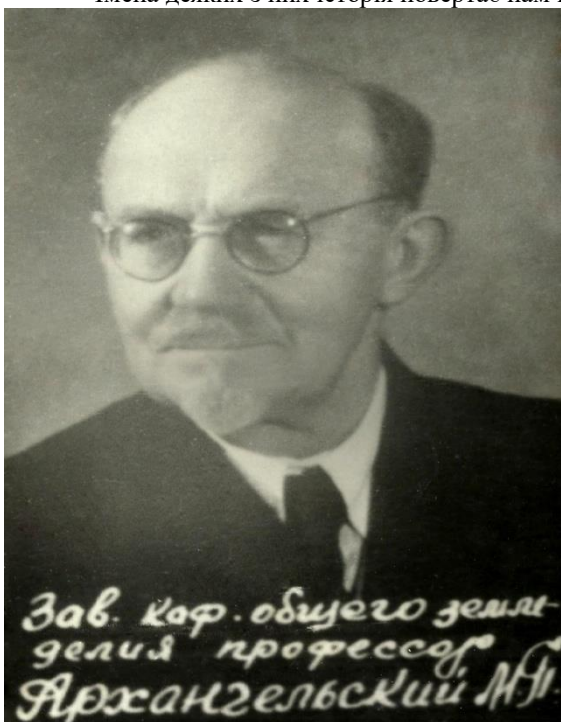

Трагічні дати в історії інституту.

Більше 80 років пройшло з того часу як кровава коса репресій тоталітарного режиму пройшла по нашому інституту. Але більшість імен донині була невідома. Арешти по політичним мотивам почалися майже з самого створення учбового закладу та що саме цікаво, що одним з перших жертв став його перший директор Плюто А.Д. Враховуючи те, що тоталітарна система передбачає утиски, переслідування, вигнання, арешти, навіть розстріли, тому в ті часи владою постійно проводились так звані «чистки». Спочатку вони носили хоч й постійний але поодинокий характер. На даний час відомо про дві великі хвилі арештів у стінах інституту. Перша відбулася у 1934 році коли було звільнено з роботи та заарештовано 15 співробітників сільськогосподарського інституту, серед яких на даний час відомий тільки один – Іван Розгін. Розпочалося слідство. Зрештою, його звільнили, але тих, хто були під слідством, не наважувалися брати на роботу. Друга хвиля відбулася 24 листопада 1936 року – більшість звинувачувались у розповсюдженні «провокаційних чуток». Але яких, та про що невідомо. Подобиці цього масового арешту як й першого теж ще мало досліджені. Хто був ініціатором арешту? Яку назву носила ця «операція»? Скільки осіб було заарештовано, та хто вони? Не кажучи вже про поодинокі арешти. Але забігаючи наперед з впевненістю можна сказати, скільки б ми імен не відшукали, й хто б вони не були, це були люди, які невинно постраждали і стали пішаками у великій політичній грі. На даний час відомі прізвища близько 50-ти працівників інституту: 2 директорів, 12 професорів, 11 викладачів, 10 студентів й 8 працівників.

Імена деяких з них історія повергає нам із забуття.....

Архангельський Михайло Петрович – професор, завідувач кафедри землеробства БЦСП 1952-1957 рр. Заарештований 16 жовтня 1930 р. Засуджений 10 травня 1931 р. За статтями №58-7,11 (політична стаття, «ворог народу»). Вирок – 5 років заслання до Сибіру (м. Іркутськ). Звільнений у березні 1934 році.

Архипович Олександр Георгійович - професор, доктор хімічних наук, відомий вчений у галузі фізико-хімічних та колоїдно-хімічних процесів цукрового виробництва. Професор кафедри органічної і біологічної хімії БЦСП 1934–1936 рр.

Балицький Михайло Антонович - викладач сільськогосподарського інституту (коли та яку посаду займав невідомо). Особливою Народою при НКВС СРСР 14 липня 1935 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1958 році.

Богуславський Григорій Лукич - студент III курсу агрономічного факультету БЦСГІ. Арештований 05.07.1935 р. за звинуваченням у проведенні націоналістично-повстанської діяльності. Звільнений 23.07.1937 р. Після звільнення продовжив навчання в інституті, який закінчив у 1940 р. Був керівником першої капели бандуристів інституту.

Драй-Хмара Михайло Опанасович – поет, письменник, професор, викладач іноземних мов. 5 вересня 1935 року було виписано ордер №28 на його арешт. Заарештований за контрреволюційну діяльність 5.09.35 року. Помер 19 січня 1939 р. Реабілітований 28 листопада 1989 року.

Єзницький Григорій Олександрович - охоронець у БЦСГІ. 7 березня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 21 березня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1964 році.

Єремєєв Іван Максимович - професор, завідувач кафедри селекції та насінництва БЦСГІ 1945–1951 рр. За участь у революційному русі 1905–1907 рр. переслідувався царським урядом. Був членом забороненої політичної партії. За збройний супротив поліції був заарештований 1-го березня 1907 року у власній квартирі (м. Харків, вул. Кантемирова, 8). 7 місяців провів у в'язниці після чого емігрував за кордон.

Заржицький Микола Прохорович – студент БЦСГІ, Заарештований 10.05.1936. Звинувачений в троцькізмі. За постановою «окремої наради» при НКВС СРСР від 09.09.1936 засуджений до п'ятирічного ув'язнення.

Зборовський Микола Федорович – бухгалтер на будівництві 1-го корпусу БЦСП. 28 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 28 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1957 році.

Івакін Олексій Андрійович – професор, організатор та перший керівник кафедри анатомії та гістології БЦСП у 1932 – 1934 рр. Зазнав переслідувань тоталітарним режимом, змушений був перейти у Стоматологічний інститут.

Кадиков Йосип Ілліч – професор, зав. кафедрою загальної хірургії. Був ініціатором будівництва та першим керівником ветеринарних клінік у м. Біла Церква. Заарештований 29.11.1930 р. ОДПУ по Саратовській області. Звинувачувався у антирадянській діяльності. Засуджений 30.04.1931 р. Вирок 10 років. Був звільнений достроково. Реабілітований 23.05.1960 р.

Камєнєв Микола Олександрович – студент робфаку. Вперше був засуджений 30.01.1935 р. до трирічного ув'язнення умовно за зневажливий відгук про убивство Кірова. На час другого арешту – 17.03.1936 р. звинувачувався у розповсюдженні антирадянських анекдотів і висловленні «терористичних намірів» щодо вождів. Згідно з вирокком обласного суду від 15.08.1936 засуджений до трирічного ув'язнення.

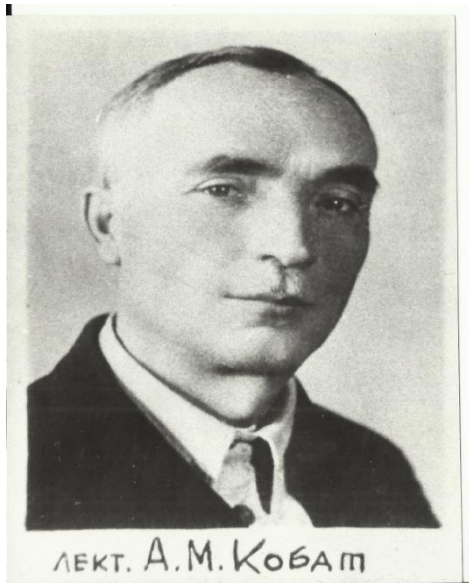
Кауфман Я. І. – з 1920 р. вів курси діалектичного та історичного матеріалізму у Білоцерківському політехнікумі. 22 жовтня 1936 р. був серед 36 розстріляних чоловік, більшість із них були професорами філософії київських та харківських ВНЗ, які брали участь у філософських дискусіях у Харкові. В цій групі був ще один викладач Білоцерківського технікуму – **Люмкіс Р. Я.**, який вів курс політичних наук.

Клодницький Іван Іванович – професор, перший завідувач кафедри розведення і генетики сільськогосподарських тварин 1933–1936 та 1946–1947 рр. За участь у революційних подіях 1905 заарештований після 8-місячного перебування в Бутирській в'язниці (Москва) висланий за кордон.

Ковальський Павло Олексійович – учень Білоцерківської гімназії. Випускник Білоцерківської мехшколи 1925 року. Асистент кафедри анатомії 1932-35 рр. БЦСГІ. Зазнав утисків з боку радянської влади: його намагалися визнати неблагонадійним, звинувачували в некваліфікованості. У 1935–1936 роках йому довелося попрацювати в далекому Сибіру.

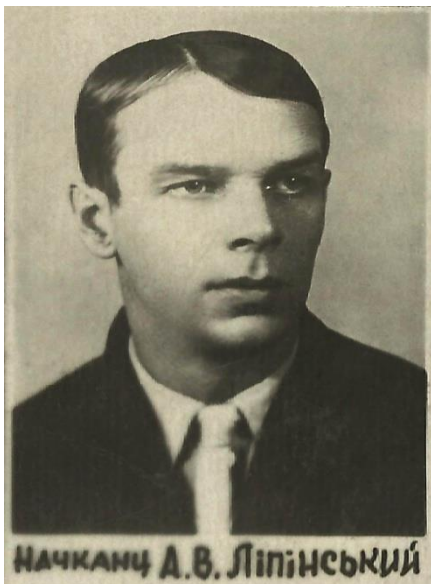
Кобат Андрій Матвійович - викладач робфаку. Перший завідувач кафедри іноземних мов БЦСГІ. 28 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 28 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1957 році

Коган Шоель Хаїмович - перший завідувач кафедри фізкультури й інструктор спорту БЦСГІ. Перший раз заарештований як учасник спортивної сіоністської організації «Маккабі» у 1922 р. Вдруге – 13 квітня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 10 травня 1938 року.

Косач-Борисова Ізидора Петрівна – асистент кафедри ботаніки БЦСГІ. Відомо що у 3-му семестрі на 1935-36 н.р. вела курс практичних занять з дисципліни «фізіологія рослин» в обсязі 50 годин. Сестра письменниці – Лесі Українки. 20 листопада 1937 р. “трійка” винесла рішення, за яким звинувачена у тому, що вела серед студентів “контрреволюційну націоналістичну діяльність, поширюючи провокаційні чутки». Два роки працювала наліско-заготовці в Онезькому таборі. В листопаді 1939 р. була реабілітована і повернулася до Києва. Померла у 1980 році. Остаточо реабілітована у 1989 році.

Кравченко Галина Афанасіївна – студентка БЦСГІ. 29 квітня 1945 року засуджена до 10 років позбавлення волі. Реабілітована у 1992 році.

Липинський Анатолій Валентинович – начальник канцелярії БЦСГІ. 30 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 8 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1958 році.

Личенко Микола Петрович - робітник радгоспу БЦСГІ. Київським обласним судом 26 серпня 1936 року засуджений до 6 років позбавлення волі. Реабілітований у 1995 році.

Мазур Василь Антонович- випускник Білоцерківського с.-г. технікуму (1923), археолог, препаратор археологічного музею ВУАН (на подвір'ї Лаври). 01.06.1934 засуджений на трирічне заслання до Казахстану, куди виїхав самостійно.

Максай Михайло Адамович, -комендант гуртожитку інституту. 9 серпня 1935 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

Маторін Олександр Олексійович – професор, завідувач кафедри розведення тварин 1947–1948 рр., арештований у 1937 р. за звинуваченням ст. 58-10 ч.1, засуджений до 3 років позбавлення волі. Після звільнення прибув до Білої Церкви і працював в інституті.

Міллер (Коваленко) Валентина Степанівна, - студентка БЦСГІ. Арештована 24.08.1944 р. та виселена як член сім'ї «фольксдойч». Робила в Сузунському хімлігоспі Новосибірської області. По звільненні проживала в Білій Церкві. Померла 01.04.1999 р.

Міхельман Іван Ананійович - технік-будівельник БЦСГІ. Засуджений 1944 року до п'ятирічного заслання.

Обертюк Марія Феофанівна- студентка БЦСГІ. Арештована 25.10.1944 за звинувачення у належності до місцевого осередку ОУН(б). Згідно з вироким від 17.05.1945 засуджена до 10 років. Звільнена 24.07.1954 р. Проживала в Білій Церкві. Загинула в автомобільній пригоді 08.08.1999 року.

Пелюшок Володимир Тихонович - помічник бухгалтера БЦСГІ. 30 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 8 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1958 році.

Пилецький Йосип Михайлович - робітник у господарстві сільськогосподарського інституту. 25 вересня 1938 року засуджений до розстрілу. Вирок виконано 2 жовтня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1960 році.

Плюто Андрій Дмитрович - директор Білоцерківського с.-г. технікуму (1920-1923). Арештований 05.03.1922 р. за звинуваченням у причетності до так званої Козачої Ради Правобережної України. Звільнений 17 червня 1922 р.). На час другого арешту – 22.09.1930 – звинувачувався у створенні підривної організації за місцем служби. 09.01.1931 р. засуджений до восьмирічного ув'язнення, проте, 22 березня був винесений інший вирок – 10 років ув'язнення. Звільнений 19 березня 1932 року. Помер 12 січня 1942 року в м. Новохопільськ Воронежської області.

Поваженко Іван Омелянович – професор, завідувач кафедри хірургії БЦСГІ 1949-1950 рр. Заарештований 2 лютого 1938 р. Був звинувачений як «ворог народу». Звільнений через місяць тортур та допитів. Під час Другої світової війни – підполковник ветеринарної служби, головний хірург ветеринарного відділення фронту, член ради при начальнику ветеринарної служби армії.

Похилевич Дмитро Леонідович – директор Білоцерківського с.-г. технікуму (1923–1927). Викладав історію та політекономіку. На початку 1938 р. вчителював у середній школі м. Сергач Горьківської області, де був заарештований за звинуваченням у шпигунстві на користь Польщі. Не визнав себе винним і без суду був відправлений до В'ятського табору, де пробув з 22 лютого 1938 - 14 січня 1940 рр. Помер 29 травня 1974 р.

Прилипа Петро Кіндратович - доцент БЦСГІ. Арештований 06.11.1936 р. Звинувачувався в розповсюдженні «провокаційних чуток». За вирок судової колегії обласного суду від 08.04.1937 р. засуджений до п'ятирічного ув'язнення. Вдруге арештований 22.07.1949 р. За постановою «окремої наради» від 26.10.1949 р. засуджений на безстрокове заслання до Новосибірської області.

Розгін Іван Федорович - після процесу Спільки визволення України (1930) почалися посилені утиски владою всього українського. Після ліквідації медичного інституту переїхав до Білої Церкви і викладав на ветеринарному факультеті БЦСГІ. 1934 року звільнений та арештований. Через рік, у зв'язку з перенесенням столиці УРСР до Києва, Київський зоотехнічний інститут перевели до Дніпропетровська і перетворили в Дніпропетровський СГІ. Оскільки багато професорів не переїхало з Києва до Дніпропетровська, Розгін прийняли як позаштатного викладача мікробіології та технології продуктів тваринництва. Через рік його відновлено в правах, а в Дніпропетровську обрано штатним професором. Аж до 1938 року Розгін їздив на виклади і до Білої Церкви, і до Дніпропетровська, поки його знову не звільнили за ту ж саму «провину» в Білій Церкві. Під час окупації 24 вересня 1942 року він виїхав до Києва отримавши пропозицію очолити кафедру патологічної фізіології Київського ветеринарного інституту. У жовтні 1943 року навчальний і науковий інститут у повному складі переїхали до Кам'янця-Подільського, де працювали до 1944 року. Потім, за розпорядженням рейхкомісара Коха, науково-дослідний інститут евакуювали до Кенігсберга. Професорсько-

викладацький склад та їх сім'ї евакуювали до Мюнхена. 1950 року Розгін переїхав із родиною до США де й помер 10 липня 1972 року в Детройті.

Романовська Олена Климентіївна- лаборант інституту. Арештована 05.10.1937 р. За постановою трійки від 01.12.1937р., засуджена до 10 років ув'язнення.

Рудько Петро Дмитрович – професор, завідувач кафедри анатомії (1934-1941), декан ветеринарного факультету (1934-1937), заступник директора по учбовій частині (1937-1941) Білоцерківського СГІ. За те що під час окупації залишився у місті, та працював ветеринарним лікарем, та завідувачем єдиної у місті ветеринарної амбулаторії яка знаходилась за адресою вул. Ярмаркова, 13, та був дільничним ветлікарем після війни пройшов перевірку, декілька разів викликався на допит. Після року роботи у БЦСГІ 29 жовтня 1945 – згідно направлення Всесоюзного комітету у справах Вищої школи Рудька П.Д. було переведено на роботу до Львівського ветеринарного інституту на посаду завідувача кафедри анатомії с.г. тварин. Також викладав у: Таджикиському с.г. інституті (1958), Єреванському зооветеринарному інституті (1962).

Рябокін Захар Іванович - студент інституту. Арештований 06.11.1936. Згідно з вироком від 24.01.1937 засуджений до п'ятирічного ув'язнення. Звільнений 05.11.1943. Пробував в ув'язненні на два роки більше. 1992 року проживав у м. Сміла на Черкащині.

Синельников Олександр Федорович – закінчив два курси механічного відділу Білоцерківського с.-г. технікуму та Київські юридичні курси. У 1917-1918 роках служив на посаді секретаря судді в Білій Церкві. 1922 року арештовувався по справі «Козачої Ради», але був звільнений. На час другого арешту – 04.11.1924 – студент технікуму. Звинувачувався у передвиборчій агітації проти «Урядової партії». 31.12.1924 був звільнений. За станом на 14.10.1930 – день третього арешту – секретар адміністративного відділу Білоцерківської прокуратури. Звинувачувався у належності до контрреволюційної організації. 22.01.1931 був звільнений з припиненням справи за недоведеністю звинувачення. Арештований в Києві 27.02.1938 р. За постановою «трійки» від 08.05.1938 засуджений на смерть. Убитий 26.05.1938 в Києві.

Скоморохов Олександр Леонтійович - професор, завідувач кафедри епізоотології 1939–1941 рр., 1945–1949 рр. Зі слів племінниці підлягав репресіям. Викладав у Москві, був звільнений у 1937 р., а прийняти його на роботу погодився тільки наш інститут.

Скороходько Антон Каленикович – професор, під час навчання у Харківському ветеринарному інституті у 1904-1909 рр. за участь у революційних заворушеннях адміністрація інституту двічі відраховувала його «за студенческие беспорядки», 1946–1948 рр. завідує кафедрою гігієни тварин БЦСГІ.

Старинський Петро Андрійович – доцент кафедри механізації Білоцерківського СГІ 1934-1936 рр. Випускник мех. відділення Б.Ц. технікуму 1927 р. Заарештований разом з іншими співробітниками 24.11.1936. Звинувачувався в розповсюдженні «провокаційних чуток». 08.04.1937 засуджений до 3-річного ув'язнення. Після звільнення повернувся до Білої Церкви і продовжив роботу в інституті. на кафедрі механізації 1940-1941 рр., 1949–1951 рр.

Татарко Костянтин Ларіонович – зоолог, морфолог, доцент. Викладав на зоотехнічному факультеті іхтіологію. Заарештований 6 листопада 1946 р. Засуджений 12.03.1947 р. на 10 років. Реабілітований 28.05.1957 р.

Шимковський Іван Іванович, – студент робітничого факультету. 14 квітня 1933 року засуджений до 3 років позбавлення волі. Реабілітований у 1989 році.

Устьянцев Василь Павлович – професор, викладав зоотехнію в БЦ технікумі в 1920-х роках. За деякими даними репресований 1935 року, у 1974 реабілітований.

Січень 2021 р.

*Поліщук О.В. – старший лаборант музею БНАУ
Мартиненко О. В. - історик*